

Dolors Martí Domènech, càrrec públic durant la Guerra Civil

Text: **JORDI PIQUÉ PADRÓ** | HISTORIADOR I ARXIVER

Dolors Martí Domènech va néixer a Tivissa l'any 1901, filla de Jaume Martí, pagès, i de Juliana Domènech. Era la petita d'una família de deu germans, sis dels quals van morir durant la infantesa a causa de la diftèria. Ben aviat, la personalitat del pare, membre actiu del Comitè Republicà de Tivissa, que s'aplegava al voltant del polític tortosí Marcel·lí Domingo, va exercir una notable influència sobre la seva filla.

Es desconeix quins estudis va cursar i quina va ser l'educació reglada que va rebre, però, en tot cas, Dolors Martí sabia llegir i escriure correctament tant en català com en castellà. A més a més, tenia una certa facilitat per redactar i exposar oralment discursos de caire polític i poesia.

Amb vint anys, Dolors va començar a treballar, primer en una fàbrica de persianes dels voltants de Tivissa, i després va anar a cercar feina a Barcelona. Es va casar, jove, amb el mestre Adrià Broseta, i fruit d'aquesta unió van néixer dos fills: Ferran i Maria Lluïsa. Des d'inicis dels anys 30, Dolors Martí va seguir el seu home per les diferents poblacions en les quals va exercir la seva professió: Cornellà, Vila-seca, Salomó i Renau, i després, durant la Guerra Civil, a Tarragona.

Va intervenir en diferents mítings del PSOE durant els anys 1933 i 1934 a Vila-seca. A Salomó, va crear l'Agrupació Femenina del Partit Socialista Obrer Espanyol (PSOE), que comptava amb unes quaranta afiliades. Amb l'inici de la Guerra Civil i la revolució, Dolors Martí es va convertir en la propagandista femenina per excel·lència del PSUC i de la UGT i va participar en diferents mítings a la Canonja, Roda de Berà, Perafort, Horta de Sant Joan, Vilallonga i Tivissa.

VA SER L'ÚNICA DONA A TARRAGONA AMB RESPONSABILITATS EXECUTIVES A LA GENERALITAT, ENTRE FINALS DEL 1937 I INICIS DEL 1939

El 4 de novembre de 1937, per ordre del conseller d'Economia de la Generalitat de Catalunya, Dolors Martí va ser nomenada delegada del Departament d'Economia de la Regió III, amb capital a Tarragona i que comprenia les comarques de l'Alt Camp, l'Alt Penedès, el Baix Penedès, el Garraf i el Tarragonès, amb una població de gairebé 175.000 habitants. Amb aquest nomenament va esdevenir l'única dona amb un càrrec públic durant aquest període.

Dolors Martí amb els seus fills, Ferran i Maria Lluïsa, al jardí de Villa Vasconia, a la carretera de Valls-Tarragona, cap a final de l'any 1936. Fotografia cedida per M. Lluïsa Broseta Martí. Centre d'Imatges de Tarragona / L'Arxiu

El 13 de gener de 1939, dos dies abans de l'entrada de l'exèrcit franquista a Tarragona, va marxar amb els seus fills cap a l'exili, i el 3 de febrer va passar la frontera per Portbou. A França, durant l'ocupació nazi, va continuar activa en la clandestinitat. No va tornar a Espanya fins l'any 1968, per fer un únic viatge

a Reus amb l'objectiu de visitar la seva germana, que estava agonitzant. I el 1970, amb seixanta-nou anys, va morir a Bordeus, la ciutat on residia. |